

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Csehország 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Csehországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Csehország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Csehország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Csehország 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 15. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevételével. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. Az államháztartás középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (5) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Csehország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 8. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Csehország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 6,2 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 38,1 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 4,6 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 6,4 %-ának felelt meg. Csehország emellett a becslések szerint a GDP mintegy 6,2 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 1½ %-ának felelt meg.
- (8) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Csehország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.
- (9) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forгатókönyv 2021 tekintetében reális, 2022 tekintetében pedig óvatos. A Bizottság előrejelzése a reál-GDP 2021. évi növekedése tekintetében némileg optimistább (3,4 % a 2021. évi konvergenciaprogramban megadott 3,1 %-hoz képest), és 2022-re vonatkozóan még kedvezőbb (4,4 % a 2021. évi konvergenciaprogramban szereplő 3,7 %-hoz képest), mivel 2021-ben a magánfogyasztás jelentősebb növekedésével, 2022-ben pedig magasabb bruttó állóeszköz-felhalmozással számol.
- (10) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiánya a 2020. évi 6,2 %-ról 8,8 %-ra, az adósságra pedig 2021-ben a GDP 44,8 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 9,0 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 6,5 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (11) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Csehország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. Ezért el kell kerülni, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a

költségvetési semlegességet. A Csehország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 2 %-át fogja kitenni, és főként a személyi jövedelemadóból származó bevételek csökkenésének GDP-arányosan 1,9 %-ot kitevő hatását foglalja magában.

- (12) A 2021. évi konvergenciaprogram feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,3 %-át, 2022-ben és 2023-ban pedig 0,7 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (13) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodsorban, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (14) A 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításához. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (15) A 2021. évi konvergenciaprogramjában foglalt tervek alapján Csehország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 5,9 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése, valamint a gazdasági helyreállítás miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 48,2 %-ra nő. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP -0,2 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,5 százalékponttal növekszik. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,3 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások hozzájárulása semleges.
- (16) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is.

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításához nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.

- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 5,4 %-ról 2024-re a GDP 5,2 %-ára csökken. A költségvetési hiány a tervek szerint nem fog a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaérték alá csökkenni a program időhorizontján belül. A 2021. évi konvergenciaprogram alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP +1,2 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,3 százalékponttal csökken. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,1 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,8 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint $4\frac{1}{4}$ % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Csehország potenciális növekedését.
- (18) A 2021. évi konvergenciaprogram szerint az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 51,5 %-ról 2024-ben 54,6 %-ra nő. Csehország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (19) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (20) A Tanács értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Csehország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY CSEHORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
- A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.